

OBRADA OSOBNIH PODATAKA KOD IZNAJMLJIVANJA PLOVILA:

GDPR U VRIJEME EPIDEMIJE COVID-19

Čarter je sve popularnija djelatnost na području Republike Hrvatske, i kao takav je podložan mnogobrojnim pravnim obavezama. Među svim obavezama u današnje se vrijeme nekako posebno ističe primjena tzv. GDPR (General Data Protection Regulation), odredba o zaštiti pojedinaca u vezi s obradom osobnih podataka i o slobodnom kretanju takvih podataka. Ova odredba stupila je na snagu 25. svibnja 2018. godine

Tekst: **odvjetnica Tiziana Paris**
Foto: **arhiva Burze Nautike**

Svi subjekti koji se bave čarterom u prilici su i obrađivati osobne podatke klijenata u svojstvu voditelja obrade. To su najčešće poslovne situacije oko kontakata radi obavljanja djelatnosti iznajmljivanja plovila, kao i situacije kad klijenti pošalju upit, a poslovni subjekti njima pošalju ponudu. No tu su i situacije u kojima se zaključuje ugovor o isporuci proizvoda, odnosno usluge. U tom se pogledu svi navedeni subjekti obvezuju na poštivanje privatnosti i zaštitu osobnih podataka klijenata, a oni se obrađuju sukladno Uredbi EU koja je u nadležnosti Europskog parlamenta i Vijeća, na temelju Zakona o provedbi Opće uredbe o zaštiti podataka (NN 42/18), dobrim poslovnim običajima i praksi te drugim relevantnim propisima koji se odnose na navedeno područje, a primjenjivi

su u Republici Hrvatskoj. Ukoliko se ovi propisi ne poštuju, za prekršitelje su zapriječene vrlo visoke novčane kazne.

Početkom 2020. godine svi smo bili jako oprezni pri prikupljanju podataka stranaka kako ne bismo prekršili odredbe GDPR-a. Donijeli smo pravilnike, sastavili Izjave, pazili što i kako nam stranka potpisuje... Mnogobrojni klijenti su od nas odvjetnika zatražili pravno mišljenje glede usklađenja njihovih akata s GDPR-om, održali smo mnogobrojna savjetovanja i konferencije... i onda...

Na naša je vrata pokucao COVID – 19 i sve je stalo! Preciznije rečeno nije baš stalo, već su se donijele nove mjere koje smo sada svi obavezni primjenjivati u našem poslovanju, a odnose se na ograničenje kretanja, zabranu javnih okupljanja, otkazivanje nastave i brojnih drugih događanja, a sve te mjere

najčešće uključuju i obradu posebne kategorije osobnih podataka. Dakle, sad se opravdano pitamo: Jesu li te mjere usklađene s GDPR-om?

Naime, problem koji se sada javlja jest to da brojne epidemiološke mjere uključuju i pomno praćenje zaraženih osoba, kao i svih osoba s kojima su zaraženi bili u kontaktu. Prikupljaju se i detaljno obrađuju podaci o zdravstvenom stanju ljudi, i sve ono što bi moglo pomoći u suzbijanju virusa, što zahtijeva masovne obrade osobnih podataka koje uključuju i posebne kategorije podataka čija je obrada kao takva zabranjena. Paralelno s tim, imali smo i karantenu, koja je naše društvo učinila u potpunosti ovisnim o digitalnim uslugama, iz čega proizlazi da se automatski pogoduje besplatnom pribavljanju naših osobnih podataka od strane trećih osoba... Ovo su samo neki od brojnih dvojbjenih primjera moguće neusklađenosti s GDPR-om.

Moramo uzeti u obzir da se ovdje radi o višoj sili i da je donošenje takvih mjera svakako neophodno radi očuvanja našeg zdravlja, ali svedjedno postavlja se pitanje: Koliko smo spremni žrtvovati

našu slobodu, odnosno publicirati osobne podatke radi očuvanja sigurnosti i zdravlja? I koliko su ti postupci zakoniti?

Pokušat ćemo odgovoriti na ova pitanja uzimajući u obzir, ne samo odredbe GDPR-a, već i zakone donesene na nacionalnoj razini, kao i tumačenje tih zakona od strane nadležnih tijela unutar Europske unije.

KOJA JE FUNKCIJA GDPR-A?

Funkcija GDPR-a je prije svega zaštita svih informacija i osobnih podataka koji su povezani s privatnim osobama. U konkretnom slučaju to znači da se u bilo kojem poslovanju mora poštivati i cijeliti privatnost svih fizičkih osoba s kojima se dolazi u bilo kakav kontakt, a prvenstveno preko kontakata oko proizvoda i usluga. To

moгу biti osobni kontakti, kontakti preko određenih komunikacijskih kanala ili podaci dobiveni korištenjem mrežnih odredišta i internetskih komunikacija. Nastavno i obrada osobnih podataka koja se poduzima mora biti utemeljena na određenoj pravnoj osnovi. Primjerice kupoprodaja roba ili usluga. Za sve ostalo mora se ishodovati suglasnost obrađene osobe. U slučaju nezakonitog prikupljanja i obrade osobnih podataka, Opća uredba o zaštiti osobnih podataka (GDPR) predviđela je izricanje vrlo visokih novčanih kazni.

Načela GDPR su da se na prvo mjesto stavlja ispitanika i zaštita njegovih prava i interesa. U tom pogledu propisuju se vrlo strogi uvjeti pod kojima se osobni podaci mogu prikupljati (tzv. pravna

osnova) i kako ih i tko može obrađivati. Slijedom tih velikih regulativnih promjena, i uz tako dramatičan pomak u regulaciji zaštite podataka, u posljednjih godinu dana dogodile su se i prve utvrđene povrede zaštite osobnih podataka i izrečene su pozamašne novčane kazne.

PRIKUPLJANJE I POHRANJIVANJE PODATAKA SUKLADNO ODREDBAMA GDPR-A

Kod obavljanja čarter djelatnosti najčešće se prikupljaju sljedeći podaci: ime i prezime, adrese (pošta, elektronička pošta, itd.), OIB, potpis, datum rođenja i brojevi telefona ili telefaksa. U procesu poslovanja dogodit će se situacija i da se zahtijevaju podaci o računu (primjerice zbog uplate predujma), banci, IBANU i sl.

U slučajevima marketinške obrade zatražit će se privola klijenta, i sukladno tome prikupljati i kasnije eventualno koristiti podatke. Klijentima bi trebalo omogućiti nadzor podataka koji se koriste u te svrhe, odnosno trebalo bi omogućiti da klijenti imaju kontrolu nad svojim podacima, te da se privola koju su dali za marketinško obrađivanje može povući na jednak način kako je i prethodno dana.

Svi tako prikupljeni podaci smiju se koristiti u najmanjem mogućem opsegu, i poslovni subjekti moraju ih čuvati u vlastitoj arhivi i kod povjerljivih partnera (knjigovodstvo, suradnici u poslovanju, itd.) gdje će biti dostupni samo povjerljivim osobama, sukladno odredbama o GDPR-u.

KOJE IZUZETKE PREDVIĐA GDPR?

GDPR zabranjuje obradu posebnih kategorija osobnih podataka, što uključuje i podatke pojedinca o njegovom zdravstvenom stanju, bez posebne privole.

No, kao što svaki zakon predviđa određene izuzetke, tako i GDPR ipak

dopušta obradu podataka koja se provodi u svrhu javnog zdravlja kao što je zaštita od ozbiljnih prekograničnih prijetnji zdravlju, koja je kao takva dozvoljena. To automatski uključuje i obradu osobnih podataka koji su potrebni radi osiguravanja visokih standarda kvalitete i sigurnosti zdravstvene skrbi i lijekova. U tom pogledu posebno se ističe kako obradu koja je nužna u svrhu preventivne medicine ili medicine rada radi procjene radne sposobnosti zaposlenika, medicinske dijagnoze, pružanja zdravstvene ili socijalne skrbi ili tretmana, GDPR predviđa kao izuzetak, odnosno slučajeve u kojima je obrada posebne kategorije osobnih podataka dozvoljena i bez izričite privole osobe čiji se podaci obrađuju.

Međutim, iako je u gore navedenim situacijama obrada podataka dozvoljena, to ne znači da je i u potpunosti „liberalizirana“. Naime, odredbe iz GDPR-a izričito predviđaju kako u svakom trenutku trebaju biti osigurane organizacijske i tehničke mjere zaštite osobnih podataka, a

osobe čiji se podaci obrađuju moraju biti upoznate s obradom i pravima koja ostvaruju. Ukoliko se smatra da se podaci ne obrađuju u skladu s GDPR-om može se podnijeti pritužba nadzornom tijelu (AZOP), i u slučaju da se utvrdi povreda osobnih podataka, može se ostvariti pravo na postupak naknade štete.

Kako se pandemija COVID 19 pojavila u brojnim državama EU prije Hrvatske, tako je i Europski odbor za zaštitu osobnih podataka već u ožujku ove godine intervenirao i mjerodavnim zdravstvenim institucijama i poslodavcima odobrio obradu osobnih podataka pojedinaca u kontekstu krize prouzročene pandemijom. Naravno, u skladu s nacionalnim zakonima. U uvodu svog mišljenja Europski odbor ističe da GDPR kao osnovni propis koji uređuje obradu osobnih podataka nužno i automatski ne zabranjuje mjere koje se donose i primjenjuju u borbi protiv pandemije, no ističe da voditelji i izvršitelji obrade moraju voditi računa o osnovnim principima zaštite osobnih podataka neovisno o pandemiji, stoga

obrada i u ovim kriznim vremenima treba biti zakonita, a donesene mjere trebaju se prilagođavati okolnostima.

Dakle, mjere donesene na nacionalnim razinama izazvane COVID 19 moraju biti u skladu s nacionalnim zakonima i smjernicama iz Upute kad je takva obrada nužna radi zaštite nacionalnog interesa i osiguranja zdravlja ljudi.

A što navedeno konkretno znači? Jednostavno rečeno, to znači da se u takvim, iznimnim slučajevima pri pribavljanju osobnih podataka može isključiti obveza oslanjanja na privolu ispitanika, naravno, uz ispunjenje svih drugih zahtjeva za valjanu obradu osobnih podataka. Tako npr. u slučajevima kad osobne podatke tijekom krize obrađuju javna tijela (npr. ustanove za javno zdravstvo), uključujući i posebne kategorije osobnih podataka kakvi su na primjer zdravstveni podaci, Europski odbor smatra da je obrada dopuštena u sklopu zakonitog mandata javnog tijela i u skladu s nacionalnim zakonima i temeljnim načelima GDPR-a.

Slijedom svega navedenog sada možemo zaključiti kako se osobni podaci koji se odnose na zdravlje i druge posebne kategorije osobnih podataka, koji se inače ne smiju obrađivati, u ovom slučaju IPAK SMIJU obrađivati, no samo ako je obrada nužna za osiguranje javnog zdravlja, sprečavanje prekograničnih prijetnji zdravlju ili osiguravanje visokih standarda kvalitete i sigurnosti zdravstvene skrbi te lijekova i medicinskih proizvoda, ALL uz uvjet da su takve izvanredne mjere utemeljene na zakonu.

Dakle, kako bi navedene mjere bile usklađene s GDPR-om još jednom ističemo kako se mora raditi o izvanrednim okolnostima. Nažalost, trenutna pandemija i kriza izazvana koronavirusom su upravo takve izvanredne okolnosti. Srećom, takve izvanredne mjere moraju biti vremenski strogo ograničene trajanjem krize zbog koje su uvedene.

Radi eventualnih pitanja ili nejasnoća, slobodno nas kontaktirajte na: www.lawparis.com

antipiros

SPLIT

SIGURNOST I PROTUPOŽARNA ZAŠTITA
SERVIS I OPREMA

**SERVISIRANJE I ATESTIRANJE
PNEUMATSKIH SPLAVI
ZA SPAŠAVANJE**

**ISPITIVANJE I SERVISIRANJE
STABILNIH SUSTAVA ZA
DOJAVU I GAŠENJE POŽARA**

*vatrodojavni sustav, hidranti,
sprinkler, drencher, halon,
FM-200, CO2, prah*

**ISPITIVANJE I SERVISIRANJE
VATROGASNIH UREĐAJA
I APARATA**

Antipiros d.o.o. Pujanke 77a
21000 Split, Hrvatska
tel: +385 (0) 21 495 050
+385 (0) 21 377 611
mob: +385 (0) 91 377 6226
fax: +385 (0) 21 495 060
antipiros@antipiros.com

www.antipiros.com